Nr. 230 SOSNOWIEC niedziela dnia 14 października 1917 roku Rok XII

KURJER ZAGŁĘBIA

Dziennik społeczny, polityczny i literacki. Wychodzi codziennie z wyłączeniem dni poświątecznych.

Komitet Obchodu Kościuszkowskiego w Sosnowcu

W sali Teatru Zimowego

W poniedziałek dnia 15-go października 1917 roku odbędzie się

KONCERT

Ku czci Tadeusza Kościuszki

Udział przyjmują: 2030

Towarzystwo „Lutnia" w Sosnowcu, Sosnowiecka Szkoła Muzyczna, Dom Ludowy oraz soliści.

oczątek o godz 7 wieczorem. Bilety wcześniej nabywać można w księgarni „Wiedza", a w dzień koncertu w kasie teatralnej od godz. 5 wieczorem.

Teatr Zimowy. W niedzielę dn. 21-go października r. b. Teatr Zimowy.

Wielki Koncert

Stanisława Gruszczyńskiego

bohaterskiego tenora opery warszawskiej ze współudziałem znakomitego pianisty STANISŁAWA ZMIGRYDERA.

Bilety wcześniej nabywać można w Cukierni Warszawskiej.

NAJNOWSZA
NAJEFEKTOWNIEJSZA
NAJEKONOMICZNIEJSZA

Lampka oszczędnościowa

napełniona gazem

— TYPU —

WOTAN „G"

1937 Tow. Akc. „SIEMENS" — Sosnowiec, ul. Dęblińska 1.

Militaryzm przyszłości.

Jak przed laty nową teorję kompozytorską Wagnera nazywano „muzyką przyszłości", tak za dni naszych przed udręczoną okropnościami szalejącej wojny społecznością ludzką, ukazuje się problem „militaryzmu przyszłości". Problem ten jest również tylko teoretycznym zarodkiem, który jednak posiada już niewątpliwie pewne kształty urzeczywistnienia, zważywszy na źródła z którego pochodzi.

„Militaryzm przyszłości", jak się obecnie zarysowuje, nie jest już nieuchwytną mrzonką, czyli przysłowiową utopją, jaką snuli idealistyczni pacyfiści, sami z pewnością nie bardzo wierząc w ziszczenie się swoich upragnień. które nie miały nic wspólnego z okrutną rzeczywistością utrwalonej w stosunkach zasady, że pomimo postępującej wciąż cywilizacji Chrystusowej: „człowiek człowiekowi jest wilkiem".

Typowym dowodem bezpłodności tych pacyfistycznych mrzonek, był rozgłośny przed kilku dziesiątkami lat w całym świecie utwór powieściopisarki niemieckiej Berty Sutner p. t. „Waffen nieder" („Precz z orężem"). Tendencyjna ta powieść, tłomaczona na wszystkie języki europejskie, miała taką popularność, jak w swoim czasie „Chata wuja Toma", lub „Robinson Kruzoe", a była w pierwszym rzędzie wymierzoną przeciwrosnącym potwornie zbrojeniom się ustrojów państwowych, czyli kolosalnemu militaryzmowi. Nie ulega wątpliwości, że utwór Sutnerowej wzmógł teoretyczne prądy pacyfizmu, pod postacią rozmaitych zrzeszeń i kongresów pokojowych, ale te wszystkie ligi i kongresy pozostały tylko t. zw. „wesołą teorją," wobec „smutnej praktyki", ujawniającej się w zwiększanym z każdym nieomal rokiem postępie zbrojeń.

Wszak mężowie stanu, którzy trzymali ster polityki międzypaństwowej, głosili się być ideowymi zwolennikami trwałego pokoju, z jednem wszakże stałem zastrzeżeniem starorzymskiej sentencji: *si vis pacem — para bellum* („jeśli chcesz pokoju — gotuj wojnę"). Każdy więc szykował pogotowie wojenne. W ostatecznym zaś wyniku przy teoretycznym pacyfizmie, a zwiększających się wciąż zbrojeniach, mieliśmy t. zw. pokój zbrojny, w którego trwałość nikt zgoła nie wierzył.

*

Obecnie dopiero, w czwartym roku rozszalałej wojny światowej, Ojciec św. w orędziu swem, wzywającem do zaprzestania krwawych zmagań się, ukazując podstawy, na których należałoby przystąpić do rokowań o zawarcie trwałego pokoju, ukazał jako jedną z wielu perspektyw uniknięcia na przyszłość podobnie okrutnych starć: r o z b r o j e n i e. W odpowiedzi jednego z kierowników polityki zagranicznej (br. Czernina) usłyszeliśmy wyraźną i stanowczą gotowość „o z u p e ł n e m z n i e s i e n i u z b r o j e ń, a z r e d u k o w a n i u w o j s k a d o n i e w i e l k i e j i l o ś c i, j a k i e j w y m a g a u t r z y m a n i e p o r z ą d k u w e w n ę t r z n e g o.

Hasło więc rozbrojenia powszechnego, przestaje już być mrzonką teoretycznych pacyfistów. Łącznie z tęsknotą za pokojem, w psychice człowieczeństwa budzi się coraz większa świadomość, że przedłużenie kataklizmu musi wywołać ogólne wyczerpanie, a w przyszłości wprost kolosalne obdłużenie budżetów państwowych.

Procenty od zaciągniętych długów, będą pochłaniać tak olbrzymie sumy, że na zbrojenia w dawnym stylu, wprost zabraknie środków. Wszak jeszcze przed półtora rokiem na panamerykańskim kongresie w Waszyngtonie obliczono, że suma procentów, zaciągniętych w pierwszym okresie wojny światowej, będzie trzy razy większą od ogólnych ciężarów na zbrojenia lądowe, przed wybuchem obecnej zawieruchy. Obliczając dzisiaj ogólne obdłużenie wojenne na 400 miljardów marek i przeciętnie 5 proc. od tej sumy, łatwo się pogodzimy z opinją hr. Czernina „że dalsze zbrojenia są niemożliwe". Obecna wojna zbrojenia państw europejskich doprowadziła do szczytu, nieznanego nigdy w dziejach ludzkości.

Wszystkie narody, stojące na gruncie militarnym, powołały pod broń wszystkich mężczyzn zdolnych do służby wojskowej. Można powiedzieć w przenośni, że zniknęły już armje, a zjawiły się na arenie świata zbrojne i wyćwiczone narody.

Ktoś słusznie zauważył, że w tym stanie rzeczy, jaki się obecnie przedstawia, militaryzm musi opanować sam siebie, a przyszłe zbrojenia będą zabite własną bronią. W optymizmie tym jednak, co do „przyszłości militaryzmu", należy się liczyć z faktem. że dopóki istnieją źli ludzie, będą niewątpliwie istniały złe rządy, oraz i złe narody. Bo jak prawodawstwa cywilne i karne nie wypleniły złodziejstwa i mordów prywatnych, tak prawo międzynarodowe nie zapobiegnie raz na zawsze niebezpieczeństwu wojny.

Nie ulega jednak kwestji, że krom innych ważnych czynników przez międzynarodowe i prawne uregulowanie militaryzmu niebezpieczeństwo wojny będzie poważnie zmniejszone, a łatwość jej wybuchu bardziej utrudnioną.

Wszystkie przecie te i inne rozważania na temat przyszłego militaryzmu pozostają w tej chwili tylko w sferze t. zw. „pobożnych życzeń", których realizacja jest jeszcze, jak to się powiada „za górami, lasami i dziesiątą rzeką" dopóki się nie przekroczy tego zaklętego czarodziejskiego sezamu, który się otworzy dopiero przy rozpoczęciu rokowań pokojowych.

Externus.

Obchód Kościuszkowski.

Uroczystość w Sosnowcu.

W niedzielę dn. 14 października r. b.

a) nabożeństwo uroczyste w kościele parafji w. Sosnowcu o godz. 11 rano wobec członków komitetu i delegacji, władz miejskich i polskich, stowarzyszeń i związków oświatowych, kulturalnych i zawodowych,

b) po ukończeniu nabożeństwa pochód uroczysty zgromadzonych na nabożeństwie ulicami: Sienkiewicza. St. Sosnowiecką, Trzeciego Maja, Dietlowską i Szeroką do pomnika.

c) odsłonięcie i poświęcenie pomnika Kościuszki z przemówieniami księdza, przewodniczącego Komitetu i śpiew chórów;

c) tegoż dnia wieczorem o godz. 7-ej przedstawienie popularne sztuki „Kościuszko pod Racławicami", w sali Związku Robotników Chrześcjańskich;

e) o godz, 7 wieczór koncert w Domu Ludowym przy ul. Jasnej 23.

2. W poniedziałek dnia 15 października:

a) nabożeństwo żałobne we wszystkich kościołach dla szkół i instytucji o godz. 9 i pół rano;

b) poranki deklamacyjno-muzyczne dla szkół ludowych i innych siłami tychże szkół;

3. tegoż dnia wieczorem o godz. 7

i pół uroczysty wieczór ku czci Tadeusza Kościuszki w Teatrze Zimowym według załączonego programu.

4. tegoż dnia o godz. 10 wieczór jako w chwili zgonu Tadeusza Kościuszki, żałobne bicie w dzwony we wszystkich kościołach Sosnowca.

Porządek w czasie pochodu będzie utrzymywała Straż z odznakami biało-czerwonemi.

Porządek na ulicach bocznych utrzymuje policja, przy pomniku na placu straż honorowa.

Zamknięte ulice: Żelazna przy Katarzynie, Piekarska przy Renardzie, Szeroka przy ul. Dietlowskiej, Pogońska przy Hulczyńskim i schodki od 11 dla ruchu kołowego i od 11 i pół dla pieszego.

Pochód harcerstwa do pomnika dn. 14-go o godz. 6 i pół wiecz. z ul. Nowokościelnej z pochodniami i z orkiestrą. Przy pomniku mowa jednego z harcerzy.

Program odsłonięcia pomnika w dniu 14 października 1917 roku.

Po odejściu czoła pochodu do pomnika na sygnał strażacki trąbką „zbiórka", sztandarowi z asystą występują z szeregów i po prawej stronie ulicy prędko dążą do pomnika, gdzie się ustawiają według wskazówek Naczelnika Straży. Przez ten czas orkiestra gra marsza.

Po ustawieniu sztandarów na sygnał dwutonową trąbą trębacze grają fanfarę, podczas której prezes Komitetu odsłania pomnik.

Po ukończeniu fanfary następuje poświęcenie pomnika, poczem na sygnał trąbką dwutonową chóry wykonają „Boże coś Polskę", poczem prezes Komitetu wygłasza przemówienie.

Po ukończeniu na sygnał „Marsz" trąbką pochód rozpoczyna defiladę i składanie wieńców, chóry zaś rozpoczynają pieśń „Patrz Kościuszko na nas z nieba" oraz „Jeszcze Polska nie zginęła".

Po ukończeniu tych pieśni orkiestry na zmianę grają różne marsze, aż do ukończenia defilady. Poczem się rozchodzą.

Baczność!

— Do delegetów stowarzyszeń. Sekcja Pochodowa prosi, aby delegacje stowarzyszeń, które będą uczestniczyły na nabożeństwie w kościele, w liczbie 6 do 12, ze sztandarami lub bez, stawiły się na cmentarzu kościelnym w dniu 14 b. m. o godz. 10 rano. Korporacje in gremium, biorące udział w pochodzie, są proszone o ustawienie się na ul. Nowokościelnej w kierunku dworca dęblińskiego od godziny 11 rano, według wskazówek delegata Straży Honorowej.

Posterunki pogotowia ratunkowego będą umieszczone w następujących punktach: 1) w remizie Straży Ogniowej Ochotniczej przy ul. Nowokościelnej, 2) w hotelu „Wiktorja", 3) obok cerkwi, 4) obok pomnika.

— Komitet Obchodu Kościuszkowskiego prosi 25-ciu wybranych członków komitetu o zebranie się o 9 rano w dniu 14-ym b. m. w sali Związku Robotników Chrześcjańskich. Temże jest zbiórka Sokoła.

K. Obch. K. wzywa mieszkańców Sosnowca do udekorowania domów, okien i balkonów w dniach 14 i 15 ym b. m nalepkami i flagami polskiemi (biały od góry) oraz o zawieszenie czynności w biurach i zakładach.

K. Obch. K. zwraca się z prośbą do W. P. posiadaczów kwiatów oranżeryjnych o wypożyczenie ich do kościoła w poniedziałek rano o g. 8-ej i do teatru zimowego w poniedziałek o g. 2-iej po południu.

K. Obch. K. podaje do wiadomości, iż w dniu 15-ym b. m. koncert odbędzie się o godziniu 7 wieczorem.

— Pomnik Kościuszki w Warszawie. Dzisiaj w wielu sklepach pojawiły się do sprzedania nalepki, dochód z których jest przeznaczony na budowę pomnika Kościuszki w Warszawie W ten sposób Stolica nasza daje możność mieszkańcom najdalszego zakątka kraju rzucić swój grosz na pomnik Narodowego Bohatera. Wdzięczni jesteśmy za ten pomysł Warszawie, gdyż pomniki naszych wielkich powstawać winny nie wyłącznie kosztem sfer uprzywilejowanych, lecz z datków groszowych ludu całego. Tak powstał pomnik Mickiewicza, tak też powstanie pomnik Kościuszki w Warszawie.

— O ofiary. Komitet Obchodu Kościuszkowskiego prosi instytucje i osoby, które otrzymały listy składkowe, o łaskawe wnoszenie zebranych funduszów na ręce skarbnika p. Dobrzenieckiego jeszcze przed upływem przekluzyjnego terminu.

Ze względu na zbliżającą się uroczystość obchodową, nie wątpimy że składki i ofiara na cel tak wzniosły popłyną szerszym strumieniem.

W Będzinie.

+ Odezwa Komitetu Kościuszkowskiego. Rodacy! Wielkie imię naszego Naczelnika, czczone na obu półkulach, winno zajaśnieć świetnym blaskiem i w naszym starożytnym grodzie.

Niech każdy dołoży starań, by miasto przybrało wygląd świąteczny. Dekorujcie domy, balkony, okna. Pamiętajcie o biało-czerwonych barwach naszych sztandarów narodowych. Kupujcie nalepki i znaczki, z których dochód przeznaczony jest na świętą sprawę wspomożenia szkolnictwa polskiego! Oto Kościuszko patrzy na nas z nieba uradujmy dusze Jego czynem ofiarnym!".

+ Obchód Kościuszkowski. Jutro, w niedzielę, uroczyste nabożeństwo o godz. 11 z udziałem korporacji ze sztandarami, kazanie wypowie ks. Walocha; o godzinie 4 i pół po południu odczyt p. L. Rygiera i koncert w sali Klubu obywatelskiego na Górze Zamkowej, w ciągu dnia sprzedaż znaczków, nalepek i broszur.

W poniedziałek dnia 15 października: żałobne nabożeństwo z udziałem korporacji o godz. 9, mowę wypowie ks. Koźlicki; o godz. 6 wieczorem odczyty na przedmieściach Małobądz i Grzichów, wypowiedziane przez nauczycieli szkół ludowych; o godz. 7 wieczorem w ochronie na Górze Zamkowej otwarcie uniwersytetu ludowego imienia „Tadeusza Kościuszki"; nadto odczyty wypowiedzą pp. Winkler i Rygier.

+ Program wieczoru. Wieczór uroczysty, ku uczczeniu stuletniej rocznicy zgonu Tadeusza Kościuszki, odbędzie się według następującego programu:

Część I. 1. „Boże coś Polskę".... muz. Kaszewskiego, wyk. chór mieszany pod dyr. A. Burakiewicza. 2. Odczyt wygłosi L. Rygier. 3. Kantata, słowa L. Rygiera, muzyka St. Jakubowicza: a) Rapsod. b) Głos Kościuszki. c) Chór polek. d) Chór młodzieży e) Chór polaków i polek.

Część II. 4) Uwertura z op.: „Zamek na Czorsztynie" K. Kurpińskiego; Polonez elegijny Z. Noskowskiego wykona orkiestra Sosnowieckiej Szkoły Muzycznej pod dyr. St. Jakubowicza. 5) Polonez i Marsz Kościuszki, wykona chór mieszany. 6) Legenda H. Wieniawskiego wykona p. R. Siennicki. 7) Z dymem pożarów muz. Nikorowicza. Krakowiak St. Suszyńskiego wyk. chór mieszany. 8) Walc H. Wieniawskiego wykona pan Roman Siennicki. 9) Wieniec pieśni narodowych J. Galla wyk. chór mieszany pod dyr. A. Burakiewicza. Akompanjament dyr. St. Jakubowicza".

W Czeladzi.

Po sformowaniu się w parku miejscowym ruszy pochód o godz. 10 m. 40 na nabożeństwo do kościoła, skąd po nabożeństwie uda się na Rynek, gdzie nastąpi odsłonięcie tablicy pamiątkowej. Po uroczystości pochód przejdzie ul. Bytomską na Strażnicę, gdzie się rozwiąże.

Komitet prosi mieszkańców o udekorowanie domów i ulic.

Po południu o godz. 6 wieczorem w sali na Saturnie odbędzie się wieczornica, poświęcona uczczeniu pamięci Naczelnika.

W Zagórzu.

Z placu zbornego przy Hucie „Paulina" o godz. 9 rano wyruszy pochód z udziałem wszystkich miejscowych stowarzyszeń i korporacji do kościoła na nabożeństwo. Po nabożeństwie pochód uda się na poświęcenie tablicy pamiątkowej obchodu ku czci Kościuszki, która w murowaną zostanie na gmachu gminnym. Po południu o godz. 3 odbędą się ćwiczenia sokole, o 6 zaś wieczorem w lokalu ochronki odczyt oraz śpiewy chóralne i przedstawienie amatorskie „Grom Maciejowicki".

Z widowni wydarzeń

Przeciwko kanclerzowi Rzeszy

BERLIN, 12 października: (B T W.). W sprawie o tajnich obrad w parlamencie Rzeszy „Germania" pisze: Należy wypowiedzieć z całą dobitnością, że kierownictwo polityczne ze strony steru rządowego nie odpowiada wymaganiom, jakie musimy poruszyć, a bez którego przedewszystkiem w tak decydująco ciężkich czasach, jakie przebywa obecnie naród niemiecki, w żadnym razie obejść się nie może. Gdy cesarz w roku ubiegłym powołał na czoło naczelnego dowództwa najdzielniejszego wodza w tej wojnie, czyn ten naród niemiecki powitał z największą wdzięcznością i radością. Hasło chwili wymaga, aby również i kierownictwo państwowe spoczęło w rękach najbardziej doświadczonych, we wszystkich kierunkach wyższej polityki sprawiedliwego i najlepszego polityka i dyplomaty, obok którego stanęłyby najlepsze siły tego samego pokroju.

„Vorwärts" pisze: Wszelkie widoki pokoju znowu zostały rozproszone przez panów Michaelisa i v. Capelle, bowiem nieprzyjacielscy agitatorzy wojenni powołują się dzisiaj na niemieckiego kanclerza Rzeszy i niemieckiego sekretarza stanu marynarki, gdy twierdzą iż Niemcy znajdują się w przededniu wypadków rosyjskich i wkrótce tryumf aljantów będzie zupełnym. Wiemy, że nie jest to prawdą. Więcej niż trzy lata naród niemiecki bronił się wobec przewagi. Naraz dwaj ministrowie opowiadają czatującej zagranicy dreszczem przejmujące historje o wielkiem sprzymierzeniu rewolucyjnym w marynarce, rozpalając tem samem na nowo ochotę do wojny i pewność zwycięstwa u przeciwników. Wszystko, co uczyniła niemiecka socjaldemokracja i niemiecka klasa robocza, ażeby wyprowadzić z błędu zagranicę, twierdzącą o bliskiem wewnętrznem załamaniu się Niemiec, przez obydwóch tych mężów, zostało obalonem.

Akcja pokojowa Papieża

BERLIN, (BTW.). Jak donoszą z Lugano, półurzędowy organ włoski, Tribuna, pisze w sprawie obiegających ponownie świat pogłosek o nowej nocie Papieża co następuje:

Kilka pism przyniosło wiadomość, że Ojciec św. przesłał już państwom koalicyjnym odpowiedź mocarstw centralnych z dołączeniem nowej noty, w której Papież zapewnia, iż posiada pewne dane co do gotowości ustąpienia niemców z Belgji i północnej Francji, Rząd włoski np. nie otrzymał żadnej noty, w którejby ujęte były powyżej wymienione zapewnienia. Prawdą natomiast jest to, że wskutek znoszenia się z nuncjuszami w Monarchjum i w Wiedniu—w kołach watykańskich, do niedawna tak pesymistycznie usposobionych, zapanował ponownie wielki optymizm i że mówią tam o ponownych, więcej sprecyzowanych pertraktacjach. Nie jest zatem wyłączone, że Papież wystąpi z ponowną notą.

Mowa Wilsona.

BERLIN. Z Genewy donoszą do „Vossische Zeitung". Według depeszy otrzymanej przez paryski „Matin" z Waszyngtonu, prezydent Wilson przyjmujący delegację Związku patrjotycznego wychowywania młodzieży, wygłosił do niej mowę, w której znów oświadczył się przeciwko „przedwczesnemu pokojowi", który oznaczałby zniweczenie ideałów demokratycznych.

Represje względem Holandji.

ROTTERDAM. Amsterdamski przedstawiciel biura Reutera dowiaduje się z poselstwa angielskiego w Hadze o przerwaniu, z rozkazu rządu angielskiego komunikacji telegraficznej dla depesz handlowo-finansowych, pomiędzy Anglją i Holandją, co ma trwać dopóty, dopóki rząd holenderski nie położy końca przewozowi piasku, szabru i śrutu z Niemiec przez Holandję do Belgji.

Niemcy a Equador.

HAGA. Reuter donosi z Waszyngtonu: Poseł Equadoru postanowił nie przyjmować oficjalnie posła niemieckiego w Peru, jeżeli uda się on do Equadoru.

W tamtejszych sferach dyplomatycznych dopatrują się w postąpieniu Equadoru zerwania stosunków dyplomatycznych z Niemcami.

Okręty japońskie na Atlantyku.

BERLIN (BRW.). Do „Vossische Zeitung" donoszą z Amsterdamu: „Morning Post" dowiaduje się z Waszyngtonu, że wkrótce departament stanu ogłosi o dojściu do porozumienia z Japonją. W zamian za wywóz stali amerykańskiej do Japonji, Japonja ma posłać część okrętów swoich na ocean Atlantycki do rozporządzenia rządu amerykańskiego.

Z dnia na dzień.

*** Obchód w stolicy.** Warszawa, gdy chodzi o przejaw uczuć narodowych, o zamanifestowanie naszych chęci i dążeń, zawsze nam świeci szczytnym przykładem. Hasło uczczenia pamięci Narodowego Bohatera, w stuletnią rocznicę Jego zgonu, tak jednomyślnie podjęte przez cały naród polski, znalazło wspaniały wyraz w Stolicy naszej. Główny ceremonjał uroczystości zogniskuje się w świątyniach i na placu przed Ratuszem.

Z Sosnowca

Dnia 14/X

— Od Wydawnictwa. Z powodu nakazu oszczędzania papieru dzisiejszego numeru w zwiększonej objętości wydać nam nie wolno. Zwykły więc numer poświęcony pamięci Kościuszki ukaże się jutro.

Pragnąc dać możność pracownikom naszym uczestniczenia w obchodzie ku czci Kościuszki, dlatego następny numer naszego wydawnictwa ukaże się dopiero we wtorek po południu.

— Pobór koni nie odbędzie się. Ze źródła urzędowego komunikują nam dla uspokojenia mieszkanców, że zapowiedziany w najbliższych dniach pobór koni nie odbędzie się.

— Do członków Rady miejskiej. Prezydjum Rady miejskiej prosi radnych o zebranie się w niedzielę o godzinie 9 m. 45 na cmentarzu przy kościele parafjalnym w celu wzięcia korporacyjnego udziału w nabożeństwie i pochodzie.

— Ze Związków zawodowych. Zarząd polskiego Związku zawodowego robotników przemysłu żelaznego, Zarząd polskiego Związku zawodowego pracownic igły i Zarząd polskiego związku zawodowego czeladników piekarskich—wzywają wszystkich swoich członków, aby się stawili na zbiórkę dnia 14 b. m. do własnej siedziby w Pogoni punktualnie o godzinie 8 i pół rano, skąd podążą pochodem ze sztandarami i orkiestrą do kościoła głównego w Sosnowcu.

W sali Związku na Pogoni po południu o godzinie 4-ej odbędzie się przedstawienie p. t. „Dla Ojczyzny", poktórem p. Kiesewetter wygłosi odczyt o Tadeuszu Kościuszce.

— Do robotników chrześcjanskich. Zarząd Stow. robotników chrześcjańskich prosi wszystkich członków o punktualne zebranie się w sali Stow. przy

ulicy Kościelnej o godzinie 8 rano dla wzięcia udziału w Obchodzie Kościuszkowskim.

— **Od „Lutni".** Zarząd Tow. „Lutnia" w Sosnowcu prosi pp. członków stawienie się w niedzielę dnia 14 b. m. o godz. 9 rano w lokalu „Lutni" przy ul. Warszawski j Nr. 5 w celu uczestniczenia w pochodzie.

— **Do Weteranów 63 roku.** Weterani 63 roku proszeni są o zebranie się w niedzielę o godz. 9 i pół rano w sali robotników Chrześcjańskich przy ul. Kościelnej, skąd wspólnie udadzą się do kościoła parafjalnego na nabożeństwo.

— **Do właścicieli nieruchomości.** Zarząd Stow. Właściciel Nieruchomości w Sosnowcu uprzejmie prosi p.p. właściciel o przybycie w niedzielę o godzinie 9-ej rano do własnego lokalu ul. Starososnowiecka Nr. 10 w celu wzięcia udziału w Obchodzie Kościuszkowskim.

— **Do kupców polskich.** Zarząd St. w. kupców polskich prosi swych członków, aby się zebrali o godz. 9 rano w domu Nr. 1 przy ul. Krzywej, celem wspólnego wzięcia udziału w obchodzie.

— **Do majstrów fabrycznych,** Zarząd Stowarzyszenia majstrów fabrycznych w Sosnowcu uprasza swych członków jak również wszystkie majstrów fabrycznych o wzięcie udziału w Obchodzie Kościuszkowskim pod sztandarem Stowarzyszenia. Zbiórka przed lokalem Stowarzyszenia mieszczącego się w „Gospodzie Mieszczańskiej" ulica Wawel Nr. 3 o godz. 8 i pół rano dnia 14 b. m.

— **Ze związku górników.** Zarząd Polskiego Związku Zawodowego robotników przemysłu górniczego wzywa członków Związku, aby zgromadzili się w uniformach górniczych w niedzielę o godz. 9 i pół rano w domu Związkowym na Pogoni, skąd orszak pochodowy wyruszy do kościoła sosnowieckiego.

— **Ze Straży.** Komenda Straży Ogniowej Ochotniczej wzywa wszystkich członków aby w dniu 14 b. m. t. j. w niedzielę o godzinie 7 i pół rano stawili się w pełnym uniformie na placu ćwiczeń w celu przyjęcia czynnego udziału w obchodzie Kościuszkowskim.

— **Ze Stow. kolejarzy.** Zarząd Stowarzyszenia b. kolejarzy niniejszem uprasza swych członków o liczne zebranie się w niedzielę dn. 14 b. m. o godz. 10 rano przed kancelarją Stow. przy ul. Starososnowieckiej Nr. 12, celem wspólnego udania się do kościoła i wzięcia udziału w pochodzie.

— **Od murarzy.** Zbiórka cechu murarzy naznaczona przy ulicy Sienkiewicza Nr. 8 o godzinie 9 i pół rano dnia 14 b. m.

— **Z cechu fryzjerów.** Zarząd cechu fryzjerów zawiadamia swych członków, że na ogólnem zebraniu postanowiono wszystkie zakłady fryzjerskie zamknąć w nadchodzącą niedzielę, w celu wzięcia udziału w obchodzie Kościuszkowskim. Zarząd prosi członków o jak najliczniejsze przybycie do „Gospody Mieszczańskiej o godz. 8 i pół rano, poczem cech uda się ze sztandarem na czele do kościoła na nabożeństwo.

Przedstawienia Kościuszkowskie.

W Teatrze Ludowym przy ul. Kościelnej Nr. 7 pod kierunkiem Wł. Bernatowicza, W niedzielę o godz. 7-ej wieczorem, w poniedziałek o godz. 2-ej popołudniu tylko dla uczni i wieczorem o godz. 7-ej

„Kościuszko pod Racławicami".

Obraz historyczny ludowy w 6 obrazach Władysława Ludwika Anczyca.

W sali Związku na Pogoni. W niedzielę o godz. 4 popołudniu w sali Związku żelaznego na Pogoni

„Dla Ojczyzny".

Obraz sceniczny w 6 odsłonach na tle rocznicy Kościuszkowskiej Jadwigi z Łobzowa.

W Teatrze Zimowym w poniedziałek dnia 15 października 1917 r. koncert z udziałem: T-wa „Lutnia", Sosnowieckiej Szkoły Muzycznej, Domu Ludowego oraz solistów.

— **Od elektromonterów.** Zarząd Polskiego Związku zawodowego elektromonterów za naszem pośrednictwem podaje do wiadomości członków, że w niedzielę dnia 21 b. m. o godz, 3 po południu w sali dolnej domu własnego na Pogoni odbędzie się nadzwyczajne walne zgromadzenie, na którem dokonany będzie wybór Zarządu. Jednocześnie przypomina się członkom, aby uiścili swe zaległe składki, bo w myśl regulaminu członkowie zalegający ze składkami dwa miesiące nie mają głosu decydującego w obradach.

— **Zebranie dyskusyjne.** Zarząd Tow. rozwoju rzemiosł i handlu zawiadamia swoich członków, że w dniu jutrzejszym w lokalu Gospody Mieszczańskiej o godz. 6 ej wieczorem odbędzie się zebranie dyskusyjne na temat: „Ruch umysłowy i społeczny w cechach rzemieślniczych po sejmie czteroletnim". Zarząd uprasza pp. członków o liczne przybycie.

— **Z kino - teatrów,** W „Zaciszu" tylko do niedzieli demonstrowany będzie 6-cio aktowy dramat amerykański, osnuty na tle znanych teorji prof. Lombroso, p. t. „Na dnie".

— **Teatr Zimowy.** Od 13 do 16 demonstrowany będzie 6 aktowy dramat p. t. „125 lat niewoli polskiej.

— **Kino Momus.** Dziś i dni następnych „Za wolność i ojczyznę" dziejowa tragedja w 5 częściach Na scenie zespół artyst. odegra: „Skazaniec" dramat osnuty na tle wypadków w 1905 roku. Na zakończenie dział koncertowy.

Stowarzyszenie Robotników Chrześcjańskich.

Huragan wojny podciął byt wielu instytucji, opartych na mocnych podstawach i zasadach, jako wyniku długoletniej pracy, nic dziwnego, że powstrzymał i świetnie zapowiadający się rozwój Sosnowieckiego Koła Stowarzyszenia Robotników Chrześcjańskich. Pomimo tych trudności zdołano jednak już w początkach wojny dokończyć budowę domu i przyczynić się wydatnie w tym czasie do prowadzonej dobroczynnej akcji.

A choć dzisiejsze warunki nie sprzyjają tego rodzaju działalności, niemniej można się spodziewać, jakto wskazuje wynik obrad i sprawozdanie złożone na ogólnem zebraniu w dniu 16 września, że Stowarzyszenie w pomyślniejszych okolicznościach będzie mogło znowu rozwinąć intensywną społeczno-kulturalną pracę.

Materjalny stan stowarzyszenia nie należy do niepomyślnych. Przychód kasy koła wynosił za czas sprawozdawczy — 1057,31 mrk., głównie sze zaś wydatki stanowią zapomogi nadzwyczajne i różne, razem w sumie 1042,23 mrk. Rachunek domu dosięga sumy 26384,38 mrk. Aktywa zaś w nieruchomości, majątku ruchomym i kasie wykazują 34607,43 mrk.; Czysty zaś majątek stowarzyszenia na dzień 9 marca b. r. wynosi 14791,18 marek.

Przez wybory powołano do zarządu następujące osoby: Jakóba Wiklera, Wojciecha Marcinka, Jana Delę, Tomasza Rączkę, Antoniego Niedbała, Andrzeja Zdechlika, Ignacego Kapicę i na zastępców Józefa Kota, Stanisława Sosińskiego, Adama Lewandowskiego i Aleksandra Przybylskiego. Wybrani podzielili czynności zarządu między sobą w następujący sposób: prezes Wojciech Marcinek, zastępca Jakób Wikler, skarbnik Jan Dela, bibljotekarz J. Kot, sekretarz Sitek, gospodarze domu: Marcinek i Niedbał, komisja gospodarcza: Zdechlik i Rączka. Do komisji rewizyjnej powołano pp. Jana Zeidlera, Leonarda Mazurkiewicza i Karola Zdebicha.

Pamiętajcie o Wystawie Harcerstwa.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, oraz księdzu Opalskiemu, członkom Domu Ludowego za wykonanie śpiewu religijnego i Radzie Miejscowej Opiekuńczej za nadesłanie współczucia, oraz jej prezesowi p. L. Rudowskiemu za wzięcie udziału w pogrzebie drogich nam zwłok

ś. † p.

Janiny z Józwiakowskich Wiatrowskiej

składają z głębi serca serdeczne „BÓG ZAPŁAĆ"

2082 Mąż, córki i synowie.

Z Będzina.

✠ **Waluta rosyjska.** Od pewnego czasu komisja aprowizacyjna dla ludności chrześcjańskiej nie przyjmuje waluty rosyjskiej, skutkiem czego wynikają często nieuzasadnione pretensje klientów. Ludność nareszcie powinna zrozumieć, iż monetą obiegową w kraju naszym jest marka polska lub niemiecka,

✠ **Brak kaszy.** Komisja aprowizacyjna dla ludności chrześcjańskiej wywiesiła ogłoszenie zawiadamiające, że z rozporządzenia p. szefa administracji generał-gubernatorstwa warszawskiego kasza kontyngensowa nie będzie wydawana. W pierwszej połowie października mieszkańcy wzamian kaszy otrzymali pewien naddatek ziemniaków, należałoby więc pomyśleć i o drugiej połowie miesiąca.

Z Czeladzi.

Na posiedzeniu Rady miejskiej, odbytem w dniu 9 b. m. przed innemi obradowano nad sprawą obchodu Kościuszkowskiego. Rada miejska postanowiła przyjąć in corpore udział w pochodzie i asygnować do 800 mark. na przygotowanie i wmurowanie w ścianę dawnego ratusza na rynku tablicy pamiątkowej obchodu ku czci Pamięci Naczelnika. Decyzja ta zapadła głosami wszystkich radnych przeciwko 3 głosom radnych, socjalistów lewicy. Panowie ci łaskawie zgodzili się na urządzenie uczczenia pamięci bohatera Polski, udziału się odrzekli „jako przedstawicie proletarjatu, gdyż sprawą tą zajęła się burżuazja". (?) Wymowne odosobnienie się od narodu. C.

Od wydawnictwa.

Wydawnictwo „Kurjera Zagłębia" wypuściło broszurki o Naczelniku Narodu na tle życia i czynów Kościuszki Broszurki zawierają około dwuch arkuszy druku i są do nabycia w Administracji „Kurjera".

Wymiana kart chlebowych na drugą połowę m. października.

Komisja Żywnościowa R.M.O. w Sosnowcu, podaje do wiadomości, że wydawanie kart chlebowych na drugą połowę m października r b. dla ludności chrześcijańskiej tutejszego miasta odbywać się będzie: w dniu 13 października od godziny 2 do 8 wieczór i we wtorek 16 od od g. 8-ej do 12 ej w południe i od 2 do 6 wieczorem. W następujących miejscach:

dla posiadaczy kart legitymacyjnych oznaczonych:

Nr.Nr. 10001 do 12199 — ul. Kołłątaja Nr. 10;

Nr.Nr. 20001 do 21339 — ulica Jasna Nr. 23;

Nr.Nr. 30001 do 32399 — ul. Starososnowiecka Nr. 36

Nr.Nr. 40001 do 43499 — ul. Orla dom Bendora

Nr.Nr. 50001 do 52299 — ul. Renardowska r. Sieleckiej.

Nr.Nr. 60001 do 61199 — ul. Katarzyńska 5.

Wydawanie kart dla mieszkańców Milowic i Modrzejowa odbędzie się w dniu dzisiejszym. 2031

Jednocześnie podajemy do wiadomości iż w dniu 14 b. m. w niedzielę z powodu uroczystości Kościuszkowskiej wszystkie sklepy Komisji Żywnościowej będą nie czynne, w poniedziałek zaś otwarte od godz. 8 do 10 rano.

Adela Schröderówna

NAUCZYCIELKA MUZYKI

powróciła

ulica Szenowska Nr. 24. 1990

Urząd pośrednictwa pracy w Sosnowcu 1700

ulica Deblińska Nr. 11 (Iwangrodzka)

ma zajęcie

dla: kucharek, służących, do wszystkiego, oraz potrzebuje dziewcząt do fabryki za granicę.

Wielką ilość robotników na drogi żelazne do Królestwa Polskiego Litwy i Kurlandji zarobek marek 1,80 do 2,60 i całe utrzymanie z pomieszkaniem. Także murarzy i robotników budowlanych i parobek do koni, oraz potrzeba 3 fryzjerów Polaków.

Tamże poszukują pracy w kraju.

szwaczki, praczki, dziewczęta do wszystkiego i do dzieci, kucharki, inżynier.

TEATR ZIMOWY w Sosnowcu TEATR ZIMOWY.

TYLKO 4 WYSTĘPY

KAROLA ADWENTOWICZA

Znakomitego tragika polskiego w otoczeniu własnej doborowej trupy

W piątek dnia 2 listopada r. b. **SAMSON i DALILA.** Tragikomedja w 3-ch aktach Soena Lange.

W sobotę dnia 3 listopada r. b. **SAMOTNI** G. Hauptmanna w 5-ciu aktach.

W niedzielę dnia 4 listopada r. b. **Budowniczy Solness** Sztuka w 3-ch aktach H. Ibsena.

W poniedziałek dnia 5 listopada r. b. **W PRZYSTANI** Dramat w 3-ch aktach J. Bagla. 1996

Bliższe szczegóły w programach. Początek o godz. 7 i pół. Bilety do nabycia w księgarni „Wiedza".

ZAKŁAD GIMNASTYKI LECZNICZEJ I ROZWOJOWEJ

Amelji Duszyńskiej

pod kierunkiem lekarskim S. M. Wolkowicza.

Sosnowiec, ul. Małachowskiego Nr. 4. 2024

Zapisy do kompletów od 3 — 6 po południu.

Masarz leczniczy stosowany na miejscu i na mieście.

!NADZWYCZAJNA OKAZJA!

dla pań

Do nabycia rzeczy wykwintnych jako to: eleganckie suknie modelowe, bluzki, spódnice i t. p. 2023

Hotel Warszawski 23. od 10—2 i od 3—7. Obejrzenie nie obowiązuje do kupna.

BIURO TECHNICZNE „METEOR"

Sosnowiec, ul. Warszawska Nr. 6.

— POLECA: —

Maszyny i narzędzia rolnicze.
Artykuły techniczne.
Artykuły sportowe.
Artykuły skautowskie jako to:
Plecaki, owijaki, noże, paski, garnitury,
Menażki, kubki, świtery i t. p.

Motory do celów gospodarczych.
Linoleum i Inlaid.
Dywany i chodniki linoleumowe.
Ceraty.
Palta nieprzemakalne. 1792

ZAKŁADY MECHANICZNE J. KRUSZYNSKI
W SOSNOWCU, ul. Wiejska 5 i Przejazd 1

SPECJALNOŚĆ:
Klamki z szyldzikami
ANTABKI (oliwki) do okien
PORĘCZE ochronne do drzwi i okien sklepowych. Śruby (rączki) do pieców
Krany żelazne zlewowe.

Byt niezależny

jeżeli chcesz mieć, ucz się stenografji, pisania na maszynach, matematyki handlowej i buchalterji w fachowej szkole handlowej, B. Zajączkowskiego, Kołłątaja 3. Zapisy — co dzień. — 2005

Jeśli binokle potłuczone to zmartwienie zbyteczne

gdyż szybko i tanio naprawia wszelkie uszkodzenia binokli i okularów

SPECJALISTA OPTYK-MECHANIK

J. Manela w Sosnowcu

ul. MODRZEJOWSKA nr. 1.

Bogaty wybór oprawek znanej marki „KOSMA".
Dobieranie szkieł ściśle pg. recept lekarskich.
REPARACJE—NA POCZEKANIU.
Własnym wynalazkiem sklejam oprawki i klamry do włosów.

DROBNE OGŁOSZENIA

Skórki królicze
wyprawiam, kupuję niewyprawione, ulica Trzeciego Maja 10, Molicki. 2014

Czapki
rogatywki, poznanianki, sportowe. Pończochy owijaki sportowe. Molicki ul Trzeciego Maja 10. 2014

Lokal
składający się z 2 ewent. 3 pokoi z kuchnią i wygodami potrzebny od zaraz. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje redakcja. 2933

Kupię deski
różnego rozmiaru stare i nowe Czysta. 5 Piotrowicz. 2035-11

Potrzeba 150 kobiet
zaraz do robót ogrodowych ul. Krótka 14 Żeleziński. 2026

Zgubiono
książkę żywnościową wydaną przez Zarząd kop. Hr. Renard na imię Władysława Dudwała. Zwrócić „Kurjer". 2028

Zgubiono
kartę pobytu wydaną przez kopalnię „Hr. Renard" na imię Krzykawskiego Stanisława. 2022

150 bań i dyń
do sprzedania ul. Krótka Nr. 14 Żeleziński. 2025

Zaraz do sprzedania
włościanska osada w Zagórzu z obsiewem 3 mórg żyta. Wiadomość T. Polaczek w Zagórzu. 2016

Potrzebna
zdolna modystka kapeluszowa. Zgłoszenia „Kurjer Zagłębia" Będzin — „Gazeta Polska" Dąbrowa. 2019

Kupię używane w dobrym
stanie 2 lub 3 pary firanek i dywan także. Wiadomość: Dąbrowa, Gazeta Polska, Będzin „Kurjer Zagłębia". 2018

Poszukuję
2-ch angielskich łóżek wraz z materacami w dobrym stanie. Wiadomość w Administracji „Kurjera". 2006

Panna lat 20
przyjmie posadę ekspedjentki lub kasjerki w sklepie albo w cukierni w miejscu lub na wyjazd. Może złożyć kaucję. Oferty piśmienne proszę składać w biurze ogłoszeń „Rudolf Mosse" Będzin. 2009

Poszukuje się
lekkiej bryczki jednokonnej. Oferty składać w Administracji „Kurjera". 2012

W Strzemieszycach Wielkich
na ul. Warszawskiej niedalkko stacji Dr. Żel. do odstąpienia restauracja dobrze prosperująca na dogodnych warunkach z urządzeniem, lub bez. Wiadomość u właściciela Pawła Lachura. 2004

Kopje planów
z mego biura wydaje wszelkie i inne czynności pomiarowe wykonywa w moim zastępstwie p. Józef Gabała pracownik Tow. „Siemens" ul. Dęblińska 1 parter, o czem mam honor zainteresowane osoby zawiadamić. Geometra kl. II, W. Malinowski, 1973

2 pokoje
z kuchnią, przedpokojem, wanną i wszelkiemi wygodami odnajmę. Wiadomość w Administracji „Kurjera". 1982 3-1

Do sprzedania
6 wozów roboczych 6 par chomąt. Powóz 4-o osobowy, Starososnowiecka 23. — Peucker. 1971-6-1

1829 **CZARNIECKA GÓRA**

Uzdrowisko leśno-górskie, 3 wiorsty od st. Niekłań na linji Koluszki — Skarżysko. Wspaniałe warunki klimatyczne. Zdrowa, obfita i smaczna kuchnia. Menu przedwojenne pozostało niezmienione. Djetetyka, wodolecznictwo, kąpiele słoneczne pod szkłem i wszelkie zabiegi. Dzienny koszt pobytu jednej osoby od mk. 13.75 do mk. 20, wraz z całkowitem utrzymaniem i kuracją. Aby otrzymać przepustkę należy do podania dołączyć świadectwo lekarskie o potrzebie kuracji. **Adres: Czarniecka Góra, obwód Końsk, okup. Austr.-Węg. — OTWARTA CAŁY ROK.**

Teatr Ludowy

ul. Kościelna 7.
pod. kier. Wł. Bernatowicza.

W niedzielę d. 14 i poniedziałek 15 paźdz. o g. 7 wiecz.

Kościuszko pod Racławicami

Obraz dramat. ludowy w 6 aktach,
udział przyjmuje przeszło 80 osób.

W niedzielę o godz. 3-ej po poł.
W sali Związku na Pogoni

DLA OJCZYZNY

Obraz dramatyczny w 6 częściach Jadwigi z Łobzowa.
Na zakończenie odczyt p. Kiesewettera.

Pod nowym zarządem.

„Kino-Momus"

w Pogoni,
ulica Nowo Pogońska Nr. 30.

W sobotę dnia 13, niedziela dnia 14 i poniedziałek dnia 15 października

Arcydzieło sztuki kinematograficznej

Za Wolność i Ojczyznę

Dziejowa tradycja w 5-ciu wielkich częściach.
Obraz ten jest bezwątpienia jednym z tych, które przypominają nam dzieje naszego własnego narodu.
MUZYKA ZASTOSOWANA ŚCIŚLE DO OBRAZU.

Na scenie zespół artystyczny odegra:
SKAZANIEC
dramat w 1 akcie na tle wypadków warszawskich w 1905 r.
DZIAŁ KONCERTOWY
Ku uczczeniu 100-letniej rocznicy zgonu Tadeusza Kościuszki.
Początek przedstawień: w sobotę o godz. 7 wieczorem, w niedzielę i poniedziałek o 3 pp.

KINO-TEATR
„Zacisze"
Wejście od ul. Dęblińskiej.

Dziś i dni następne wielkie i najpiękniejsze arcydzieło ekranowe

Na dnie

dramat amerykański psychologiczny w 6-ciu aktach, 2,800 mtr. długości, osnuty na tle znanych teorji sławnego profesora LOMBRASO o przestępcach i ich nałogach.
— Demonstrowanie tego obrazu trwa przeszło 2 godz. —

Początek przedstawień o 5-ej, w sobotę o 4-ej, w dnie świąteczne o 2 ej po p.
Szczegóły w programach. 1978

Kino-Sfinks

w Sosnowcu.

Nowość! Od wtorku 9 do poniedziałku 15 b. m. Atrakcja!

Przeszłość mści się

Wspaniały dramat życiowy w 5 ciu wielkich częściach.
W roli głównej występuje słynna artystka kinematograficzna **MARJA WIDAL.**

ATRAKCJA! NAD PROGRAM! ATRAKCJA!
Na ogólne żądanie publiczności występuje znakomity duet
Sylwia i Władysław Nowiccy
W oryginalnym **Oj-ra Oj-ra** W oryginalnym
Scena z życia apaszów Saskiej Kępy ze śpiewami i tańcami.
Do obrazu przygrywa duet koncertowy pod dyr. p. Gutermana. Ceny miejsc podwyższone. 1970

Redaktor odpowiedzialny JÓZEF OSKOLSKI. Wydawca ANTONI MAZURKIEWICZ. Drukarnia „KURJERA ZAGŁĘBIA" ul. Dęblińska Nr. 7.
Za pozwoleniem Cenzury Niemieckiej.